

U V O D

Štiri leta pred dokončno ukinitvijo meja med državami Evropske unije podpisani rektorji evropskih univerz, zbrani v Bolgini ob devetstoti obletnici najstarejše univerze v Evropi, v pričakovanju daljnosežnega sodelovanja med vsemi evropskimi narodi in v prepričanju, da bi se ljudje in države morali bolj kot kdajkoli zavedati vloge, za katero se pričakuje, da jo bodo igrale univerze v spreminjajoči se in vedno bolj mednarodni družbi, menijo:

1. da je ob bližajočem se koncu tega tisočletja bodočnost človeštva v veliki meri odvisna od kulturnega, znanstvenega in tehničnega razvoja in da se ta gradi v centrih kulture, znanja in raziskovalnih centrih, kot jih predstavljajo resne univerze;
2. da naloga univerz širiti znanje med mlajše generacije vključuje tudi služenje družbi v celoti; kulturna, socialna in gospodarska bodočnost družbe posebej zahteva smotno vlaganje v nadaljnje izobraževanje;
3. da morajo univerze omogočiti bodočim generacijam izobraževanje in usposabljanje, ki jih bo naučilo spoštovanja velike harmonije njihovega naravnega okolja in življenja samega.

Podpisani rektorji Evropskih univerz razglasaajo vsem državam in zavesti vseh narodov *temeljna načela*, ki morajo podpreti poslanstvo univerz, danes in vedno.

Temeljna načela

1. Univerza je avtonomna institucija v srcu družb, ki je raznolično organizirana zaradi geografske in zgodovinske dediščine; posreduje, preverja, ocenjuje in posreduje naprej kulturo z raziskovanjem in poučevanjem.

Da bi univerza ustrezala potrebam okolja, morata biti njeno raziskovanje in poučevanje moralno in intelektualno neodvisna od vseh političnih oblasti in gospodarskih sil.

2. Poučevanje in raziskovanje na univerzah morata biti neločljiva, da poučevanje ne bi zaostajalo za spreminjajočimi se potrebami, povpraševanjem družbe in napredkom v znanosti.

3. Svoboda v raziskovanju in usposabljanju je temeljno načelo univerzitetnega življenja vlade in univerze morajo, vsaka po svojih pristojnostih, zagotoviti spoštovanje te temeljne zahteve.

Ob zavračanju nestrpnosti in stalni odprtosti za dialog je univerza idealno mesto za srečanja učiteljev, ki so sposobni prispevati svoje znanje in so ga pripravljeni razvijati z raziskovanjem in inovacijami, in študentov, ki imajo pravico, sposobnost in željo s tem znanjem obogatiti svoj um.

4. Univerza je zaupnik evropske humanistične tradicije; njena stalna skrb je pridobiti vse obsežno znanje; za izpolnjevanje svojega poslanstva prestopa geografske in

politične meje in potrjuje vitalno potrebo po medsebojnem poznavanju in vplivanju različnih kultur.

S r e d s t v a

Doseganje teh ciljev, upoštevajoče ta načela, zahteva učinkovita *sredstva*, ki ustrezajo trenutnim pogojem.

1. Za ohranitev svobode v raziskovanju in poučevanju morajo biti instrumenti, primerni za realizacijo te svobode, na voljo vsem članom univerzitetne skupnosti.
2. Zaposlovanje učiteljev in urejanje njihovega statusa morata slediti načelu, da je raziskovanje neločljivo od poučevanja.
3. Vsaka univerza mora – dopustne so tudi posebne okoliščine – zagotoviti zaščito študentskih svoboščin in pogoje, v katerih lahko sprejemajo kulturo in pričakovano izobraževanje.
4. Univerzam – posebej v Evropi – so medsebojna izmenjava informacij in dokumentov in pogosti skupni projekti za pospeševanje učenja bistveni za nenehno izpopolnjevanje znanja.

Kot v začetku svojega delovanja spodbujajo mobilnost med učitelji in študenti; razmišljajo o splošni politiki enakega statusa, enakih naslovov, izpitov (brez predsodkov glede nacionalnih diplom) in o dodelitvi štipendij za izpolnitev njihove misije v pogojih, ki prevladujejo danes.

Podpisani rektorji, v imenu svojih univerz, bodo naredili vse, kar je v njihovi moči, da bi spodbudili vsako državo in tudi ustrezne naddržavne organizacije, da prilagodijo svojo politiko po vzoru te Magne Charte, ki izraža soglasno in svobodno odločeno željo univerz.